

LABUTÍ
KAŠTIEĽ
A. J. Cronin

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: info@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Jazyková redaktorka Zuzana Púčeková
Prvé vydanie vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ, a. s.
Tlač FINIDR, s. r. o., Český Těšín

Z anglického originálu A. J. Cronin: Grand Canary,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Victor Gollancz, Ltd., London 1933,
preložila Elena Chmelová.

Copyright © A. J. Cronin 1933
All rights reserved
Translation © Elena Chmelová (dedičia) / LITA, 2022
Cover Design © Vladimíra Androvičová 2022
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2022

ISBN 978-80-220-2446-4

I

EŠTE STÁLE BOL TROCHU OPITÝ, keď vystúpil s Ismayom zo spacieho vozňa a kráčal po peróne k výdajni batožín. A ešte stále bol zatrpknutý – plný páľčivej horkosti, čo ho posledné tri týždne, opitého či triezveho, zožierala ako kyselina. Perón sa mu mierne knísal pod nohami. Studená ranná hmla pod vysokou klenbou staničnej haly sa okolo neho zrážala ako husté mrholenie na mori. Nevidel nič. Kráčal meravo ako vo sne. Zastal.

„Lodný kufor,“ začul Ismaya vysvetľovať, „z londýnkeho spacieho vozňa podaný na meno Leith.“

Úradník spoza ucha vytiahol ceruzku, prebehol ňou zoznam a povedal:

„Podať na *Aureolu*. V poriadku. Lodný zástupca od Sladovcov je tu.“

A ani neobrátil hlavu, len zakričal:

„Slade!“

Muž so žilkovatou tvárou sa poponáhlal k nim. Blok si pritláčal o námornícky kabát a úctivo sa prstom dotkol štítku čiapky s pozláteným odznakom.

„Doktor Leith, prosím. Áno, môžete sa na mňa spoľahnúť, pane. Budem vás čakať aj s batožinou na móle, na Princess Jetty. Prosím presne o desiatej. A tu je, prosím, vaša potvrdenka.“

Načarbal čosi na belasý list, strapkavo ho vytrhol

z bloku, nerozhodne pozrel z jedného na druhého a napokon ho podal Ismayovi.

„Podpíšte to, pane. Nie... na môj ústrižok, ak smiem prosiť.“ Nechtom zažltnutým od nikotínu urobil čiaru na pokrkvanom papieri. „Poslúžim ešte niečím, páni?“

Ismay potriasol hlavou a napoly sa obrátil, aby podal blok Leithovi. Ale rozmyslel si to, úhľadne podpísal H. Leith a obrátil sa k agentovi.

„Mnoho cestujúcich?“

„Na tejto ceste osem, prosím. Všetky kajuty sú obsadené. Dobrý obchod pre bratov Sladovcov, výborný obchod, pán môj!“ Podľa úslužnej spokojnosti mohol byť hlavným akcionárom spoločnosti. Napokon víťazne, zdôrazňujúc titul, dodal: „Cestujú lady Fieldingová a jej spoločnosť.“

Leith načúval s nehybnou tvárou, s rukami vo vreckách pršiplášťa a celý sa triasol. Po horúčave vo vlaku v prievane na peróne mrzol. V noci nespál, hlavu mal tupú, a keď náhle zapískala odchádzajúca lokomotíva, zaškľbalo mu ľavým lícom.

„Prekristapána, Ismay,“ zvolal zrazu kľúčovito, „ako dlho tu ešte budeme stáť?“

Ismay sa vzápätí obrátil.

„Dobre, Harvey, dobre,“ upokojoval ho krotko a presvedčivo.

No Harvey zavrčal:

„Ak sa už neobídeš bez spoločenských klebiet, tak aspoň zmiznime z tohto prekliateho vetra.“

„Veď už ideme,“ prisvedčil Ismay rýchlo. „Už aj!“ Nosičovi dal šiling, a keď s Harveyom vykročili, vytiahol hodinky. „Deväť hodín. Naraňajkujeme sa u Adelphiho.“

„Daj mi pokoj s raňajkami!“

Ismay skĺzol pohľadom na svojho spoločníka a trošička sa pousmial.

„Hodinu teda zabijeme v čakárni.“

„Daj mi pokoj s čakárňou!“

Ismay sa opäť zmierlivo usmial. Vyšli zo stanice na Lime Street a na chodníku skropenom drobno mrholiacim dažďom, pred začadenými budovami a vlečúcimi sa, cengajúcimi električkami uprostred ponurého života napoly prebudeného provinčného mesta Ismay na chvíľu zastal.

„Nuž,“ poznamenal rozvážne a pokojne, „naozaj neviem, aké možnosti nám teraz poskytuje Liverpool. Vôbec nepôsobí vzrušujúco a okrem toho sa mi zdá, že príí. Nechceš raňajkovať a nechceš si ani sadnúť. Loď nevypláva pred pol jedenástou. Tak by si mi hádam mohol povedať, čo chceš!“

Chvíľu sa zdalo, že Leith o tom s akýmsi skrývaným posmechom rozmýšľa.

„Chcem,“ ozval sa napokon bezvýrazne, akoby si sotva uvedomoval, čo hovorí, „chcem konečne vedieť, na kiego čerta som vlastne tu.“ Zmĺkol a pohľadom spočinul na priateľovej pokojnej, neochvejne dobromyseľnej tvári.

„Prepáč, Ismay,“ ospravedlnil sa pomaly a oblizol si pery. „Nie som celkom – veď vidíš...“ Potom mu zasa povolili nervy a zvolal: „Doboha, nedívaj sa tak na mňa! Poďme na to prekliate mólo, ak ta máme ísť. Kamkoľvek, len sa hýbme.“

A tak sa pohli, kráčali mokrými ulicami obklopení náhliacim sa prúdom úradníkov a pisárov, vrážajúcich do seba, išli popri práve otvorených obchodoch, kaviarňach a kanceláriách, popri celom rade taxíkov,

ktoré ich márne vábili. Vedľa nižšieho, dobre urasteného Ismaya, oblečeného s vyberanou pohodlnosťou úspešného muža, Leithova nedbanlivosť pôsobila ako do očí bijúci, takmer trápny kontrast. Bol vysoký, zle oblečený a vychudnutý. Hranatá vyziabnutosť dodávala jeho pohybom zvláštnu prudkosť. Tvár mal veľmi bledú, neoholenú, s hranatými, akoby dlátom vytesanými črtami. Výrazná a netajená tvrdosť jeho výrazu zdala sa až spaľujúca. Dokazovala zžieravo trpké, opovržlivé, drsné pohrdanie životom. A predsa ho prezrádzali široké tmavé oči. Boli to oči raneného človeka, ligotali sa v hĺbke, kde sa tajilo a chvelo citlivé chápanie. Jeho jemné vysoké čelo ukrývalo cit i um.

Áno, cit – strašné zúfalstvo! V tej chvíli sa jeho um, prebratý ostrým a vlhkým vzduchom, sústredil na jediný chmúrny bod. Prečo, premýšľal znova a znova, prečo som tu? Len kvôli Ismayovi, áno, lebo stál na mojej strane. Veď ja nechcem ísť. Nechcem ísť! Nechcem...

Mať pokoj, byť sám, zabudnúť – nič iné nechcem! A predovšetkým ostať sám – sám! Nebol však sám a nemohol zabudnúť. I to najnepatrnejšie, bezvýznamné rozptýlenie ho nevyhnutne a bolestne vždy vracalo späť. Tesne pred ním si do práce rezko vykročovali dve pisárky; pipky si práve nahlas a koketne vymieňali dôvernosti o úspechoch minulej noci a chichotali sa, chichichi! Úryvky ich štebotania sa niesli až k nemu ako závaný skazeného vzduchu, až sa mu dvíhal žalúdok.

„Ten môj ti bol fešák, namojveru! Robí v textilnej brandži... Aspoň mi to povedal... A hudba hrala Ver, ak chceš.“

„Môj je trochu uhrovitý... No mala by si vidieť jeho štýl. Namojdušu, senzi je slabé slovo!“

Harveymu, pohrúženému do chorobného seba-spytovania, ich hlúpučké chichot, lacno namaľované tváre, prázdne hlavy, slabé zajačie telá, akoby na posmech obdarené orgánmi množenia, pripadali len ako prízrak, ako šašovský symbol ľudstva. Pre takýchto a im podobných mohol byť dobrodincom. Bol by ich zachránil – aké výstižné, krásne, sladké slovo. Lenže nemali sa dočkať dobrodenia, nebudú zachránené, aspoň nateraz nie! Aké smiešne, do frasa, aké smiešne! Chcelo sa mu smiať, stáť ako klát prostred mokrej ulice, zakloniť hlavu a smiať sa, smiať sa!...

Zrazu sa ozval Ismay.

„Už sme takmer v prístave!“ ukázal na kúsok rieky Mersey, ktorú zazrel medzi strechami dvoch domov stojacich poníže na hrbolatej ulici, kadiaľ teraz kráčali.

Leith so sklonenou hlavou a s povytiahnutými plecami neodpovedal.

Zamierili dolu vrškom popri špinavých oblokoch, za ktorými boli povykľadané laná, puzdrá na kompasu a lodné príslušenstvo, prechádzali spleťou biednych prístavných uličiek. O päť minút došli na Princess Jetty. Tam ich na móle už čakal všadeprítomný lodný zástupca, ktorý k nim pristúpil dôverne, akoby sa poznali už od narodenia.

„Tender je tu,“ ohlásil hneď. Prestal si trieť ruky a takmer vlastnícky ukázal na malý vlečný parníček, ktorý sa pohojdával na vode a vše sa nárazníkom šuchol o mólo. „A vaša batožina je na palube. Všetko v poriadku, prosím. Celkom v poriadku.“

„Dobre,“ prikývol Ismay a zatváril sa prešibane.

Vyšli na palubu, muža so žilkovitou tvárou, napo-
div rozradosteného, nechali pri mostíku, kráčali po-
pri neusporiadanej kope kufrov a kožených tašiek,
príručných kufríkov a skrútených plédov, poza hlú-
čik ľudí hľadiacich s nervóznou nevraživosťou na
neznámych a mlčky zastali až na prove lode.

Rieka plynula pokojne, bola tmavožltá, hladká,
pokým ju vietor nerozčeril, no predsa sa na nej kde-
-tu ukazovali prúdy a vytvárali víry. Uprostred rieky
stáli zakotvené oceľové nákladné lode, ďalej v zá-
vetrí sa lenivo hojдало niekoľko člnov a rieka nepre-
stajne, pokojne plynula do mora. Stále ďalej, von do
mora.

Bolo ticho, ak si odmyslíme čľapot vody, vzdialený
buchot kladív a upokojujúci hrkot hriadeľa; zrazu prie-
voz hlasno a prudko ako vyplašená kačka zamieril na
náprotivný breh. Vtedy aj tender akoby zo sympatie za-
pískal a odviazal laná. Pomaly, bokom sa vzdľaľovali od
móla.

Leith sa znova zachvel pri pocite, že opúšťa pev-
ninu. Ovíal ho vlhký chlad stúpajúci z vody a zmoc-
nila sa ho taká nezvyčajne vzrušujúca predtucha, až
sa striasol. Oči upieral do diaľky a pohľad mu mag-
neticky priťahovali obrysy tritisíc-tonovej lode s bela-
sými vlajkami vytiahnutými pred odchodom. Z tma-
vohnedého komína sa slabo dymilo, hladké boky
bledo vystupovali v chladnom sivom svetle. Na
prove nejasne rozoznal meno *Aureola*. Bola to loď
stavaná ako nákladná, ale pekná, s ostrou provou
a s elegantnou kormou, s pevným, ladne sa vypína-
júcim trupom.

„Tam je tvoja loď,“ taktné mlčanie ticho prerušil
Ismay. „*Aureola* – krásne meno. *Aureola!*“ vychut-

nával si slabiky. „Znie to pekne. Namojveru, i to je dobré znamenie.“

Aj Harveymu sa meno zdalo krásne a rytmicky znejúce, no prinútil sa iba na ironický úšľabok. Tvrdo, posmešne odsekol:

„Ďalšia dávka nadšenia, Ismay? Mystické svetlo na prove a svätožiara okolo stožiara. A očakávaš, že sa vrátim so svätožiarou okolo hlavy. Prejdem očistcom a budem ochotný začať všetko znova.“ Zháčil sa, lebo už oľutoval, že vybuchol. Bol predráždený, nervy mal vypäté do krajnosti, mal by si vypiť, áno, musí si vypiť a upokojiť sa. Harveyho chladné a prenikavé vedecké myslenie pripúšťalo, že je vzrušený, a správne odhadol i príčinu nepokoja. Záleží však vôbec na tom?

Koniec... všetkému je koniec!

A predsa to náhle, podivné podráždenie bolo nezvyčajné, veľmi nezvyčajné a prelomilo tupú sklúčenosť. Keď tender zastával pri *Aureole*, uvedomil si, že sa ho znova zmocňuje. Stál bokom, nevšimol si cestujúcich. Zo štyria vystupovali: malá tučná žena, obstarný zavalitý chlap, ďalší muž – vysoký, zhovorčivý a horlivý – a za nimi mladá žena... No Harvey im nevenoval pozornosť. Vystupoval po schodíkoch na palubu a hľadel okolo seba ako človek, ktorý očakáva ktoviečo. Nevidel však nič iba stevarda a toho si hneď okupoval Ismay. A potom z neho tieseň zrazu spadla. Kráčal za Ismayom a stevardom ku krátkemu radu kajút pre cestujúcich, sklonil hlavu a pomaly vstúpil do kajuty. Sadol si na pohovku a zachmúrene si obzeral svietivo bielu celu, ktorá ho uväzní na najbližšie štyri týždne.

Nejasne začul, ako sa Ismay rozpráva so stevardom,

roztržito sledoval, ako spolu odchádzajú. Nezáležalo mu na tom, či odídu, alebo ostanú. Nie, nie, to vôbec nie je pravda – predovšetkým ešte i teraz –, najdôležitejšia je pravda! Ismay bol láskavý, prišiel za ním z Londýna, vyriešil celú trápnu históriu, a to predsa oveľa presahovalo bežné priateľstvo, ktoré ich spájalo v nemocnici. Ismay je dobrý chlapík. Snáď sa tvári priveľmi dôležito, ale to je azda prirodzená výsada úspešného chirurga.

Úspech! Zháčil sa pred týmto slovom a pozrel na lôžko, na ktorom bude odteraz líhať – bolo biele ako rubáš a úzke ako truhla. Boli tam až tri truhly, dlhé čierne truhly ľudí, ktorých uložili do hrobu so strašnou pohrebnou pompou. Nikdy tie truhly nevidel, a predsa, ako tu sedel, stúpал k nemu z hladiny zvuk pripomínajúci tlmený pohrebný spev. Ustato zdvihol ruku k čelu. Nepočul spev. Nikdy. Zbláznil sa, či je opitý? Stisol čeluste. Iba keď zrazu začul akýsi zvuk, prudko zdvihol hlavu. To sa vrátil Ismay, sám. Zastvoril dvere na kajute a pozrel naňho nečakane odhodlane.

„A teraz už pôjdem, Harvey. Tender odíde čo nevidieť.“

„Dlho si bol preč,“ poznamenal Harvey pomaly. „Kde si bol?“

Nasledovalo krátke mlčanie.

„Zhováral som sa s niekým... so stevardom,“ odvetil napokon Ismay. „Vysvetlil som mu čosi o tvojom... nervovom zrútení.“

Harvey sa naňho uprene zadíval.

„Skúsiš to, Harvey,“ pokračoval Ismay rýchlo. „Sľúb mi, že to skúsiš.“

„Čo mám skúsiť? Veď som ti povedal, že nijaké

pokusy už robiť nebudem. Nech skúšajú iní. Ja som s tým skoncoval.“

„Veď ma počúvaj: nikto predsa neverí... no, hovorím ti to už do omrzenia... každý slušný človek vie...“

„Čo vie?“ skríkol Harvey zatrpknuto. „Nič nevie. Celá tá prekliata banda!“ Nerv v líci sa mu opäť bolestne, prudko pošklbával. Jedovato sa vysmieval: „Tri razy denne užívajte túto farebnú vodičku. A prídte zasa na budúci utorok. Áno, milá pani, dve guiney, prosím. Svine – zväčša tupé, chamtivé, nafúkané svine.“

„Ale pozri...“

„Dupocú si po svojich úbohých, vychodených chodníčkoch. Rypáky pchajú do hnoja nevedomosti. Ryjú vždy v tom istom záhončeku. Rok čo rok. Nevídia pravdu. Rýpu bez prestania. A sú slepí.“

Ismayov hlas zaznel prosebne.

„Dočerta so všetkým, veď už maj konečne rozum! Ide predsa o teba... o tvoju budúcnosť. Mysli na to. Iba na to.“

„Budúcnosť?“

„Skvelú budúcnosť.“

„Kto ti to povedal?“

„Ja ti to hovorím. A ty to dobre vieš. Preboha, ne-kaz si budúcnosť, Harvey!“

„Už som si ju pokazil. Rozbil na kúsky. A tie kúsky sú moje. Dočerta, spravím si s nimi, čo sa mi zachce!“

„A či nemôžeš myslieť na ľudstvo?“ zvolal Ismay. „Môžeš sa mi posmievať, ak sa ti to páči, ale poviem ti úprimne: viem, že vykonáš veľké dielo. Cítim to. Je to v tebe... no, takisto ako to bolo v Pasteurovi.“

Som o tom pevne presvedčený. Veď netrhaj takto sám seba na kúsky. Je to strašné!”

Unesený citmi nahol sa k Harveymu. Znovu naliehal:

„Vari nemôžeš myslieť na ľudstvo?“

„Ľudstvo!“ vybuchol Harvey hlasno a posmešne. „Nenávidím každého kurevníka, ktorého kedy rozbolelo brucho.“

V tichu začuli tlmené kroky po palube nad nimi. Vtedy si Ismay zrazu rozpačito uvedomil, že je vzrušený. Uvoľnil sa, zahnal úzkosť z tváre.

„Tak ti už nič viac nepoviem,“ lúčil sa zvyčajným tónom. „A teraz už pôjdem. Poznám ťa pridobre, aby som sa obával. Potrebuješ iba chvíľu odpočinku. Štyri týždne... to nie je veľa. Ale je to dosť! Vidiš, že pevne verím. Možno ťa poznám lepšie, ako sa poznáš ty sám.“

„Poznáš ma naozaj?“ odvrkol Harvey. „Panebože!“ Znova zmĺkli. Ismay mu podal ruku.

„Zbohom.“

„Zbohom,“ odvetil Harvey krátko. Zaváhal, potom poslúchol výčitky svedomia a s odvrátenou hlavou pomaly dodal: „A vďaka.“

„Dobre bude, keď sa vrátiš,“ povedal Ismay. „Keď budeš zasa doma a schopný začať znovu.“ Vylúdlil suchý, povzbudzujúci úsmev, potom sa za ním zatvorili dvere a odišiel.

Zasa doma, schopný začať znovu? Ako tam Harvey sedel sám, keď ho Ismay opustil, bol zrazu presvedčený, že už nikdy nezačne znovu. A vôbec, čo na tom záleží? Veď sa to všetko už pominulo, skončilo, prestalo, teraz sa mu chcelo piť, zažiadalo sa mu tak strašne piť, že cítil, ako sa mu sliny reflexív-

ne zbiehajú v ústach, len čo si na pijatiku pomyslel. Zvláštno, no alkohol mu pomohol. Bol to liek – a on ho aj pokladal za liek, ktorým po zrelej úvahe liečil svoj stav, otupil ostrie utrpenia a utíšil muky rozochvenej mysle. Celkom triezvo skúmal ten problém. Nebol pijan, ale vedec nespútaný banálnymi morálnymi príkazmi. Neuznával nijakú cnosť, iba pravdu – tú pravdu, ktorú vždy hľadal, neprístupnú hlupákovi, ortodoxným vyznávačom odvekých právd. Požadoval slobodu, aby si podľa vlastnej vôle mohol zvoliť osud. Bola to jasná myšlienka a prinášala mu trpkú útechu.

Harvey bol celkom pokojný. Strašne sa mu chcelo piť, cítil, ako mu slabé chvenie v kĺbovitých vlnách prechádza z prstov do ramien. Zároveň však s akousi čudnou zaťatnosťou oddeľoval chvíľu vyslobodenia. Napije sa, až keď sa loď pohne, no nie prv. A tak sedel a čakal... čakal, kedy loď odíde.

2

AJ LOĎ ČAKALA. Otvor na nakladanie tovaru uprostred boku lode bol už pevne zavretý, zakrytý dechtovou plachtovinou, pripravený na plavbu. Na druhej strane pri pomocnom stroji stáli v pohotovosti dvaja námorníci v modrých tričkách, zahalení stĺpom syčiacej pary. Na prave lode bocman už držal píšťalku v ruke a pri visutých schodíkoch sa motal lodný pokladník Hamble, oprašoval si výložky na priliehavom kabátci, hladkal si fúziky, pohrával sa s úzkou čiernou kravatou. Všetci boli navidomoči napätí a v akomsi nervóznom očakávaní.

Tender už dávno odišiel. Na hornej palube nehybne stál územčistý muž v uniforme a upieral pohľad na nábrežie. Neobrátil hlavu, iba zavolať na mostík. Vzápätí sa ozvala siréna – dlhý, smutný zvuk sa ozýval znova a znova. V tej istej chvíli sa z nehybného pozadia lodeníc vyrútil smerom k lodi rýchlo sa pohybujúci bod. Ukázalo sa, že je to otvorený motorový čln – náhlivo brázdil hladinu, zrejme ho poháňalo vzrušené kvílenie sirény. O tri minúty pristál pri boku lode.

Za hromadou naloženej batožiny a za lodníkom, celým nešťastným, že spôsobil takú pohromu, ako je zdržanie lode, v člne stáli traja cestujúci.

Teraz vystupovali na palubu.

Prvý vyšiel Daines-Dibdin, dlhý, kostnatý obstaraný džentlmen s monoklom. Tento vycivený, červenkastý pán bol istým spôsobom perfektný, zachovalý a dobre vychovaný. Na prvý pohľad korektný typ, akási skamenelina, nevyhnutný obmedzený doplnok spoločnosti, schopný jeden deň byť doma na Bond Street a na druhý deň čerstvo oholený a pokorne nahlúply uprostred Sahary.

Zadychčane vystúpil na palubu a otočil sa, aby pomohol žene a dievčaťu, ktoré sa namáhavo štvorali po visutých schodíkoch. V tej chvíli Harvey, napálený meškaním, prudko otvoril dvere na kajute. Nepokojné oči mu náhle spozorneli a uprene sa zahľadel na príchod nových cestujúcich, na formálne vítanie, na Hamblovo úctivé klaňanie, na okamžité vynášanie batožiny, vzrušené cupkanie stevardky, na celý nezvyčajný rozruch okolo príchodzích. S chladnou ľahostajnosťou pozoroval všetky tie dôkazy spoločenského významu a o chvíľu, keď obe ženy prechádzali ďalej po palube, chladne si ich premeriaval.

Staršia cestujúca, vysoká, plnej, elegantnej postavy, tvárila sa ľahostajne a vystupovala tak sebaisto, že to celkom bezdôvodne až dráždilo. Azda práve správanie sa Elissy Baynhamovej donútilo jej dvoch manželov, že sa dali rozviest'. No možno ani nie. Isté je, že tridsaťdvaročná Elissa bola fyzicky nádherný zjav. Bola to však nedbalá krása. Akoby len desatinu jej mysle zaujali vonkajšie okolnosti – aká to otrava! – a ostatok sústreďovala iba na seba. Ak sa na jej tvári nejavilo vzrušenie, tak iba preto, lebo usúdila, že situácia si nezasluguje jej pozornosť. A predsa jej výraz až zarážal – bol trochu vyzývavý;

teraz, keď mala tvár uvoľnenú, zdala sa bezočivá, takmer namosúrená. Elissa pôsobila veľmi pekne. Mala skvelú farbu, žiarivé oči, široké pery, mocné biele zuby.

Dievča vedľa nej sa zdalo nezvyčajne mladé. Práve táto vlastnosť Mary Fieldingovej hneď upútala. Hoci mala dvadsaťpäť rokov, občas nevyzerala na viac ako pätnásť. Bola prostredne vysoká, štíhla, drobných kostí, jemná. Ruky a nohy mala drobné, tvár roztúženú a živú. Husté tmavogaštanové vlasy, ktoré nosila nakrátko ostrihané, odhaľovali široké čelo. Zuby mala drobné a dokonalé. Modré oči so zreničkami obkrúženými prekvapujúco tmavými dúhovkami boli veľmi hlboké – prekypovali jasom, za ktorým akoby vládla už len temnota. Zavše sa v jej očiach azda zračil zvláštny smútok, ale teraz akoby tancovali – boli nesmierne veselé. Bola nedbanlivo oblečená v kávoových tvídových šatách, ktoré na nej dosť neporiadne viseli.

Približovali sa k Harveymu. Skôr ako prešli popri ňom, badateľne odvrátil pohľad. Práve vtedy ho Mary Fieldingová zazrela.

Trochu sa zadychčala, zbledla a v lesklých očiach jej zažiaril radostný pohľad, ale zároveň sa v ňom tajili aj obavy. Zaváhala, akoby chcela zastať. A vtedy zdvihol hlavu a jeho pohľad sa stretol s jej očami. Nepoznal ju, nikdy v živote ju ešte nevidel. Díval sa na ňu meravo upretým, nepoznávajúcim pohľadom.

Mary Fieldingová sklopila oči. Znovu sa zahĺbila do seba, akoby sa preľakla, náramne preľakla, a predsa mala radosť! Tvár mala ešte bledú, keď kráčala s Elissou ďalej. Harvey ich úkosom pozoroval, ako

vchádzajú do kajút, a celkom ľahostajne si všimol, že susedia s tou jeho.

Dvere sa zatvorili, Harvey razom na všetko zabudol. Ustato sa otočil a oprel o zábradlie. Z mostíka ostro zaznel zvonec, potom ešte raz a tlmený buchot narušil pokoj vnútri lode, ktorá sa rozochvela, akoby sa v nej prebudil život. Cítil, ako sa loď pomaly pohýna, a chytró sa obrátil, akoby oslobodený náhlým znamením.

3

VOŠIEL DO KAJUTY, hodil sa na pohovku a vzápätí stisol zvonček. Čakal, napokon v návale netrpezlivosti zacengal znovu. Prudko. O chvíľu vošiel stevard, celý splašený a úctivý, až spotený, ako sa ponáhľal. Bol to pomenší človek s plešinkou na temene, s kávovými vypúlenými očami, ktoré vystupovali z okrúhlejšej tváre nad krátkou bielou blúzou.

„Ako sa voláte?“ prikro sa spýtal Leith.

„Trout, prosím.“

„Ale vám to trvalo, kým ste prišli na cenganie, Trout.“

„Prepáčte, prosím. Mal som nečakane veľa roboty s batožinou. Ráčite vedieť, lady Fieldingová nastúpila len teraz. A ja som sa hneď musel šikovne oháňať. Sir Michael Fielding – jej manžel – je veľký pán v podniku bratov Sladovcov. Na spoločnosti je veľmi zainteresovaný.“

„Fielding?“ zaujímal sa Harvey. „To je ten exemplár s monoklom?“

Trout nespustil oči z popukaných topánok, otieral si vlhké dlane o ligotavé švíky seržových nohavíc.

„Sir Michael necestuje. Mali ste azda na mysli pána Dainesu-Dibdina. Starší džentlmen, s prepáčením, ale veľmi nóbl pán, dalo by sa povedať. Prišiel s lady Fieldingovou a s pani Baynhamovou.“

Harvey zamračene hľadel na stevardovu hlavu.

„Nuž, ja nemám nijaký titul ani vplyv v lodnej spoločnosti, zato mám pekelný smäd. Tak mi prineste fľašu whisky. A šikovne!“

Steward mlčal a zasa nerozhodne hľadel len na svoje topánky. Potom rozpačito povedal, akoby jeho slová vychádzali rovno z topánok:

„Prosím.“ Obrátil sa a vyšiel z kajuty.

Výsmech sa pomaly vytrácal z Harveyho tváre, vstal a uprene sa zahľadel cez hranatý oblok. Prečo púšťal strach a hrôzu na stevarda? Veď to inokedy nerobieval. Temná melanchólia mu zastrela zrak, keď sa díval na rozmazaný breh rieky, ubiehajúci ako sivý závoj, ktorý sa pomaly odmotával pred jeho zrakom. Práve takto pomimo neho ubiehal život. Vzdialený, prázdny, bezvýznamný.

Pohol sa celý nesvoj, zaškrípala zubami. Prečo ešte neprišiel ten chlap s whisky? Vari nemieni nikdy prísť? Čakal s rozochvenými nervami, potom impulzívne vyskočil a vybehol z kajuty. Keď prechádzal krížom ku schodom, paluba, previevaná teraz v ústí rieky osviežujúcim vetrom, bola prázdna. Zišiel dolu a vkročil do salóna. Bola to malá miestnosť, ale veľmi svetlá a čistá, obkladaná bielym drevom, s perzským kobercom a s dlhým lesklým mahagónovým stolom pripevneným o dlážku. Oživoval ho ohnivočervený muškát v črepníku. V kúte s topánkami na poduškách sedel vysokánsky chlap, asi šesťdesiatnik, s veľkou hranatou sivou hlavou, na ktorej mal šikmo zacapený a hlboko do čela stiahnutý pinč. Bol šeredný, obočie ako sivé chumáče, jedno ucho iba rozpleštenú trosku, ale z tej zjazvenej, rozmlátenej tváre vyžarovala boдрá vľúdnosť.